

Zámek Jánský vrch

Kraj: Olomoucký

GPS souřadnice: 50.389711N, 17.000034E

Okres: Jeseník

Adresa URL: www.janskyvrch.cz

Zámek Jánský Vrch tvoří spolu s krajinářským parkem výraznou dominantu městské památkové zóny. Vypíná se na skalnatém kopci nad městem Javorníkem, které najdete v nejsevernějším cípu severomoravského kraje, na bývalém území Slezska. Jeho historie započala snad již v 2. polovině 13. století, kdy byl postaven na strategicky výhodném místě hrad. První písemná zmínka o hradu Javorník pochází z roku 1307 a objekt je v té době majetkem svidnických knížat. Svidničtí hrad odstoupili roku 1348 vřatslavskému biskupovi Přechlavovi z Pogarel. Od těch dob byl hrad i okolí, až na několik menších přestávek, součástí rozsáhlého území, které náleželo biskupství ve Vřatslavi (Wrocław).

V průběhu 15. století byl hrad značně poškozen husitskými válkami, ale především nešťastným zásahem samotného biskupství, které nechalo pobořit jeho obranný systém. Velká obnova a přestavba hradu, která započala za biskupa Jana Rotha až na konci 15. století. Pozdně gotická etapa výstavby byla ukončena roku 1509. V průběhu těchto úprav byl také změněn název objektu na počest patrona vřatslavských biskupů Jana Křtitele na Jánský Vrch. Kamenné reliéfní desky, dokládající tuto etapu stavebního vývoje a jeho přejmenování, se dodnes nacházejí na zámeckých zdech.

K definitivní přestavbě původního hradu na barokní zámek, došlo za episkopátu biskupa Filipa Gotharda Schaffgotsche (1716–1795). Na svém sídle se biskup obklopil mnohými významnými osobnostmi, především z oblasti hudby. V roce 1769 povolal na svůj zámek hudebního skladatele, výborného houslistu a dirigenta Karla Ditterse z Dittersdorfu a Jánský Vrch se stal záhy střediskem hudebního života pro celé Slezsko. Hudební tradice zámku je dodnes ožívována každoročně probíhajícím festivalem Karla Ditterse z Dittersdorfu nebo drobnými koncerty v rámci Zámeckého kulturního léta, které probíhají v koncertním sále během prohlídek zámku.

Po smrti biskupa Schaffgotsche se ujal úřadu biskup Josef Krystian Hohenlohe-Waldenburg-Bartenstein, kterého je potřeba zmínit především kvůli stavebním úpravám probíhajícím již zcela v duchu nového poslání zámku – na počátku 19. století bylo dokončeno letní sídlo. Pozitivní role objektu jako centra vzdělanosti a kultury Jesenicku byla rozvíjena i v dalších letech.

V roce 1959 byl zámek Jánský Vrch zapůjčen státu. K jeho plnému zestátnění mohlo dojít až po vzájemném majetkovém vyrovnání polské a české katolické církve, tedy v září roku 1984. Nyní je ve správě Národního památkového ústavu, ú.p.s v Kroměříži. Od 1. ledna 2002 je objekt zapsán do seznamu národních kulturních památek.

Nejstarší, vrcholně středověká stavební fáze, je jen málo patrná, ale její dispozici hrad v zásadě zachoval. Bě nádvoří obklopují zámecké budovy různého stáří (pozdně gotické, pozdně renesanční, barokní i klasicistní). Interiéry zámku jsou převážně barokně a klasicistně upraveny. Nedávná a probíhající rekonstrukce volbou barevnosti omítek zdůraznila rozdílné stavební fáze zámku.

Prohlídkové okruhy:

Reprezentační místnosti a expozice dýmek (základní okruh)

Hospodářské zázemí zámku

Hostinské pokoje a sezónní výstava

Zámecká půda

Zámek dětem

